Australian Government
Australian Centre for
International Agricultural Research

ដំណាំសណ្តែកសៀង

សៀវភៅណែនាំស្តីអំពីការដាំដុះដំណាំចំការនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា

ដំណាំសណ្ដែកសៀង

សៀវភៅណែនាំស្ដីអំពីការដាំដុះដំណាំចំការនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា

ស្ទេហ្វានី បែលហ្វៀល គ្រីសស្ទីន ប្រោន

និង រ៉ូបីត ម៉ាទីន

ACIAR

aciar.gov.au

២០១២

មជ្ឈមណ្ឌលអូស្ត្រាលីសម្រាប់ការស្រាវជ្រាវកសិកម្មអន្តរជាតិ (អេស៊ីអាយអេអា-ACIAR) ត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងខែមិថុនា ឆ្នាំ១៩៨២ ដោយច្បាប់របស់រដ្ឋសភាអូស្ត្រាលី។ អេស៊ីអាយអេអា (ACIAR) ធ្វើប្រតិបត្តិការជាផ្នែកមួយនៃកម្មវិធីសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិរបស់ប្រទេសអូស្ត្រាលី ដោយមានបេសកកម្មមួយដើម្បីសម្រេចបាននូវផលិតភាពកាន់តែច្រើន និងប្រព័ន្ធកសិកម្មប្រកបដោយនិរន្តរភាព សម្រាប់ជាប្រយោជន៍ដល់បណ្ដាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ និងប្រទេសអូស្ត្រាលី។ មជ្ឈមណ្ឌលផ្ដល់សិទ្ធដល់ការស្រាវជ្រាវដែលមានកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងអ្នកស្រាវជ្រាវអូស្ត្រាលី និងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ទៅក្នុងតំបន់នានា ដែលប្រទេសអូស្ត្រាលីមានសមត្ថភាពធ្វើការស្រាវជ្រាវពិសេស។ មជ្ឈមណ្ឌលក៏គ្រប់គ្រងការចូលរួមរបស់អូស្ត្រាលីផងដែរ ចំពោះមជ្ឈមណ្ឌលស្រាវជ្រាវកសិកម្មអន្តរជាតិ។

ការប្រើប្រាស់ឯកសារ ឬឈ្មោះពាណិជ្ជកម្មដែលត្រូវប្រើ គឺត្រូវបានចាត់ទុកថាមិនមែនជាការគាំទ្រ ឬក៏ជាការរើសអើងជំទាស់ទៅនឹងស្នាដៃណាមួយរបស់អេស៊ីអាយអេអា (ACIAR) ឡើយ។

កម្រងឯកសារលេខទោរបស់ អេស៊ីអាយអេអា (ACIAR)

កម្រងឯកសារនេះ មានផ្ទុកនូវលទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវដើមដំបូងដែលគាំទ្រដោយ អេស៊ីអាយអេអា (ACIAR) ឬសម្ភារៈដែលបានគិតថាជាប់ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងគោលបំណងអភិវឌ្ឍន៍ និងស្រាវជ្រាវរបស់ អេស៊ីអាយអេអា (ACIAR)។ កម្រងឯកសារនេះគឺត្រូវបានចែកចាយជាអន្តរជាតិដោយផ្ដោតសំខាន់ទៅលើប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍។

© មជ្ឈមណ្ឌលអូស្ត្រាលី សម្រាប់ការស្រាវជ្រាវកសិកម្មអន្តរជាតិ (អេស៊ីអាយអេអា - ACIAR) ២០១២

ឯកសារនេះគឺរក្សាសិទ្ធិ។ ក្រៅពីការប្រើប្រាស់ណាមួយដែលបានអនុញ្ញាតិមានចែងក្នុងច្បាប់រក្សាសិទ្ធិ ឆ្នាំ១៩៦៨ គ្មានផ្នែកណាមួយនៃឯកសារនេះអាចនឹងត្រូវផលិតឡើងវិញ ដោយដំណើរការណាមួយដែលគ្មានការសរសេរសុំការអនុញ្ញាតិជាមុនឡើយពី អេស៊ីអាយអេអា (ACIAR) ប្រអប់សំបុត្រ: GPO Box 1571, Canberra ACT 2601, Australia, aciar@aciar.gov.au។

បោះពុម្ពលើកដំបូង ជាភាសាអង់គ្លេស ក្នុងឆ្នាំ២០១២ ជាឯកសារលេខទោរបស់អេស៊ីអាយអេអា (ACIAR) លេខ១៤៦។

ស្ទូហ្វាន់ បែលហ្វៀល (Belfield S.) គ្រីស្ទីន ប្រោន (Brown C.) និង រ៉ូប៊ឺត ម៉ាទីន (Martin M.) សៀវភៅណែនាំពីការដាំដំណាំចំការក្នុងប្រទេសកម្ពុជា: ដំណាំសណ្ដែកសៀង។ ឯកសារលេខទោរបស់ អេស៊ីអាយអេអា (ACIAR) លេខ១៤៦អេ។ មជ្ឈមណ្ឌលអូស្ត្រាលី សម្រាប់ការស្រាវជ្រាវកសិកម្មអន្តរជាតិ: កានបឺរ៉ា (Canberra) ៧២ទំព័រ។

ACIAR Monograph No. 146a

ISBN 978 1 921738 61 6 (បោះពុម្ព)
ISBN 978 1 921738 62 3 (អនឡាញ - online)

ត្រួតពិនិត្យ និងកែសម្រួលបច្ចេកទេសដោយ បាយអូតិច (Biotext) កានបឺរ៉ា (Canberra) បកប្រែដោយលោកកែវ ពីណាល់
ត្រួតពិនិត្យ និងកែសម្រួលការបកប្រែដោយលោកឌួច វិន
អានកែកំហុសអក្ខរាវិរុទ្ធដោយលោកសុខ មុន្នីវត្ត
រចនាដោយ www.whitefox.com.au

បារម្ភកថា

យុទ្ធសាស្ត្រកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រថ្នាក់ជាតិ(២០០៣-២០០៥) នៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលស្រាវជ្រាវ និងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយដើម្បីផ្តោតលើកសិករខ្នាតតូច និងសង្កត់ធ្ងន់ការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍កែលំអរ និងការអនុវត្តន៍ការគ្រប់គ្រងក្នុងប្រព័ន្ធដាំដុះ។ ជាអាទិភាពត្រូវបានផ្តល់ឲ្យការអនុវត្តន៍ពិសោធកម្ម និងប្រពលវប្បកម្មផលិតកម្មកសិកម្ម ប្រកបដោយនិរន្តរភាពជាមួយនឹងធនធានពីខាងក្រៅតិចតួច ក៏ដូចជាការបង្កើតនូវវិធីសាស្ត្រគ្រប់គ្រងការចំណាយប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាព។

មជ្ឈមណ្ឌលអូស្ត្រាលី សម្រាប់ការស្រាវជ្រាវកសិកម្មអន្តរជាតិ(ស៊ីអាយអេអា- ACIAR) បានទទួលភារៈដ៏លំបាកទាំងនេះនៅឆ្នាំ២០០៣ ជាមួយនឹងគំរោងមួយ (ASEM/2000/109) ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍ប្រព័ន្ធកសិកម្មប្រកបដោយនិរន្តរភាពសម្រាប់ដំណាំជាច្រើនប្រភេទ។ គំរោងនេះបានផ្តោតលើដំណាំពោត សណ្តែកសៀង ល្ង សណ្តែកបាយ សណ្តែកដី និងសណ្តែកអង្គុយ នៅតំបន់ខ្ពង់រាបនៃខេត្តកំពង់ចាម និងខេត្តបាត់ដំបង។ គោលបំណងរបស់គម្រោងគឺដើម្បីជួយកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងរួមចំណែកទៅនឹងសន្តិសុខស្បៀងនៅកំរិតគ្រួសារ និងកំរិតថ្នាក់ជាតិនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា តាមរយៈការអភិវឌ្ឍន៍បច្ចេកវិទ្យា និងកាលានុវត្តភាព(ឱកាស) សម្រាប់ផលិតកម្មដំណាំចំការ មិនមែនជាដំណាំស្រូវ។ ដំណើរការស្រាវជ្រាវបានពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការពិភាក្សាជាមួយកសិករ ការគោរពចំណេះដឹងក្នុងតំបន់ ការចងក្រងឯកសារករណីសិក្សា និងការកំណត់ជាអាទិភាពសម្រាប់ការធ្វើពិសោធន៍តាមចំការ។

ក្រុមបុគ្គលិកគម្រោងបានធ្វើពិសោធន៍ និងធ្វើបង្ហាញនៅតាមចំការកសិករមានចំនួន១៥៣កន្លែង រវាងឆ្នាំ២០០៤ និង២០០៦។ ការស្រាវជ្រាវនេះផ្តល់នូវមូលដ្ឋានគ្រឹះសម្រាប់ជាកញ្ចប់ធ្វើបង្ហាញមួយនៃបច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗ និងការកែលំអរការអនុវត្តន៍សម្រាប់ផលិតកម្មដំណាំចំការ។ កញ្ចប់នៃការធ្វើបង្ហាញនេះរួមមានៈ ពូជកែលំអរ អនុសាសន៍ប្រើប្រាស់ជី ការប្រើរីហ្សូប្យូម (rhizobium) ការកាត់បន្ថយការភ្ជួររាស់ដី និងការរក្សាកាកសំណល់ដំណាំក្នុងចំការ។ នៅក្នុងឆ្នាំ២០០៧ បុគ្គលិកមន្ទីរកសិកម្មខេត្ត និងបុគ្គលិកអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលនៅខេត្តបាត់ដំបង ខេត្តកំពង់ចាម និងខេត្តប៉ៃលិន ទទួលបានការបណ្តុះបណ្តាលពីការអនុវត្តន៍ការធ្វើបង្ហាញពីបច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗ និងការកែលំអរការអនុវត្តន៍នៅតាមចំការ។

គម្រោងអេស៊ីអាយអេអា (ACIAR) ថ្មីមួយ (ASEM/2006/130) បានចាប់ផ្តើមអនុវត្តនៅក្នុងឆ្នាំ២០០៨ គឺដើម្បីបង្កើនផលិតកម្ម និងទីផ្សារដំណាំពោត និងសណ្តែកសៀងនៅតំបន់ពាយព្យនៃប្រទេសកម្ពុជា។ គម្រោងថ្មីនេះផ្តោតសំខាន់ទៅលើការធ្វើពិសោធន៍ដែលអាចយកទៅអនុវត្តបាននៅតាមចំការដើម្បីវាយតម្លៃ ព្រមទាំងកែលំអរបច្ចេកវិទ្យា និងការអនុវត្តន៍ដែលបានពិសោធន៍សាកល្បងជាលើកដំបូងនៅក្នុងឆ្នាំ២០០៧។ គម្រោងថ្មីនេះក៏បានពង្រីកផងដែរ ដើម្បីដាក់បញ្ចូលរួមគ្នានៃប្រព័ន្ធផលិតកម្ម និងទីផ្សារ។

សៀវភៅនេះគឺជាផ្នែកមួយ នៃកម្រងឯកសារបានបោះពុម្ពដែលបានចងក្រងដោយអេស៊ីអាយអេអា (ACIAR) ក្នុងការឧបត្ថម្ភគាំទ្រនៃការធ្វើបង្ហាញតាមចំការកសិករសម្រាប់ដំណាំចំការនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។

និក អូស្ទីន (Nick Austin)
នាយកប្រតិបត្តិ
អេស៊ីអេអា (ACIAR)

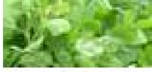

មាតិកាអត្ថបទ

	បារម្ភកថា	៣
	សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ	៧
	អ្នកនិពន្ធ	៨
	ពាក្យបំព្រួញ និងអក្សរកាត់	៩
១	សេចក្តីផ្តើម	១១
២	អាកាសធាតុ និងដី	១៣
	សីតុណ្ហភាព	១៣
	ការធ្លាក់ភ្លៀង	១៣
	រយៈពេលថ្ងៃ	១៥
	ដី	១៥
៣	លក្ខណៈរូបសាស្ត្ររបស់ដំណាំសណ្តែកសៀង	១៧
	គ្រាប់ពូជ និងកូនដំណាំ	១៧
	ប្រព័ន្ធឫស	១៧
	លក្ខណៈរូបសាស្ត្រនៅដំណាក់កាលលូតលាស់	១៨
	ផ្នែកនៃដើមនៅដំណាក់កាលបង្កើនផល	១៨
៤	ដំណាក់កាលលូតលាស់របស់ដំណាំសណ្តែកសៀង	២១
	ការដុះពន្លក និងដុះចេញស្លឹក	២១
	ការវិវឌ្ឍន៍នៅដំណាក់កាលលូតលាស់	២២
	ការចេញផ្កា	២២
	ការវិវឌ្ឍន៍របស់ផ្លែ និងគ្រាប់	២៣
	ការយល់ដឹងពីវត្ថុដុះលូតលាស់	២៤
៥	ពូជសណ្តែកសៀង	២៥
	ការជ្រើសរើសពូជ	២៥
៦	ការដាំដុះសណ្តែកសៀង	២៧
	ពេលវេលាដាំដុះ	២៧
	គុណភាពគ្រាប់ពូជ	២៧
	ការរៀបចំកន្លែងដាំដុះ	២៨
	ការដុះលូតលាស់របស់ដំណាំ	២៩
	ការប្រើប្រាស់ជី	៣០

៧ សារធាតុចិញ្ចឹមរបស់ដំណាំ ៣៣

ដី និងសារធាតុចិញ្ចឹមអាចស្រូបយកបាន ៣៣

ការស្រូបយក និងការបាត់បង់សារធាតុចិញ្ចឹម ៣៤

ម៉ាក្រូសារធាតុចិញ្ចឹម ៣៤

មីក្រូសារធាតុចិញ្ចឹម ៣៦

ជី ៣៦

យុទ្ធសាស្ត្រនៃការប្រើប្រាស់ជី ៣៨

ការដាក់ជីក្នុងដំណាំ ៣៨

៨ ការប្រឡាក់រ៉ៃហ្សូប្យូម និងការចាប់យកអាសូត ៣៩

ពពួកឡេហ្គូមក្នុងប្រព័ន្ធកសិកម្ម ៣៩

តួនាទីបាក់តេរីរ៉ៃហ្សូប្យ៉ូម ៣៩

ការចាប់យកអាសូតតាមបែបជីវសាស្ត្រ ៤០

ការរស់នៅរបស់បាក់តេរីរ៉ៃហ្សូប្យ៉ូម នៅក្នុងដី ៤០

ការប្រឡាក់ ៤០

ការរក្សាទុកបាក់តេរី ៤២

ការឆ្លើយតបទៅនឹងការប្រឡាក់ ៤២

៩ កិច្ចការពារដំណាំ ៤៥

វិធានការចម្រុះគ្រប់គ្រងកត្តាចង្រៃ ៤៥

ប្រភេទថ្នាំសម្លាប់សត្វល្អិត ៥១

យុទ្ធសាស្ត្រនៃវិធានការចម្រុះគ្រប់គ្រងកត្តាចង្រៃ សម្រាប់ដំណាំសណ្តែកសៀង ៥១

សត្វល្អិតចង្រៃ ៥២

សត្វល្អិតមានប្រយោជន៍ ៥៥

ជម្ងឺដំណាំសណ្តែកសៀង ៥៧

ការគ្រប់គ្រងរុក្ខជាតិចង្រៃ ៥៨

១០ ការគ្រប់គ្រងក្រោយពេលប្រមូលផល ៦១

ការប្រមូលផល ៦១

ការបោកបែន ៦២

ការហាលសម្ងួត ៦២

ការរក្សាទុក ៦៣

១១ សេដ្ឋកិច្ច និងទីផ្សារ ៦៥

ការធ្វើផលិតកម្ម ការចែកចាយ និងការប្រើប្រាស់សណ្តែកសៀង ៦៥

ទីផ្សារ និងគុណភាព ៦៥

ប្រាក់ចំណេញដុល ៦៥

ប្រសិទ្ធិភាពបច្ចេកវិទ្យាថ្មី ទៅលើសេដ្ឋកិច្ច ៦៦

ឧបសម្ព័ន្ធ ១

ដំណាក់កាលដុះលូតលាស់របស់ដំណាំសណ្តែកសៀង ៦៩

ការអានបន្ថែម ៧២

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

ព័ត៌មាននៅក្នុងសៀវភៅណែនាំនេះ ត្រូវបានផ្អែកលើការស្រាវជ្រាវដោយវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា (CARDI) មូលនិធិម៉ាដក្សជូលីភីត អង្គការឃែរកម្ពុជា និងមន្ទីរកសិកម្មក្នុងខេត្តបាត់ដំបង ខេត្តកំពង់ចាម និងខេត្តប៉ៃលិន។ ការស្រាវជ្រាវត្រូវបានគាំទ្រដោយ នាយកដ្ឋានឧស្សាហកម្មដំបូង ញូវសៅវែល (New South Wales Department of Primary Industries) និងសាកលវិទ្យាល័យ ញូវអ៊ីងឡែន (University of New England)។

ការស្រាវជ្រាវនេះ ត្រូវបានឧបត្ថម្ភដោយមជ្ឈមណ្ឌលអូស្ត្រាលីសម្រាប់ការស្រាវជ្រាវកសិកម្មអន្តរជាតិ (អេស៊ីអាយអេអា - ACIAR) ក្នុងគម្រោង ASEM/2000/109 "ប្រព័ន្ធកសិកម្មសម្រាប់ពិសោធកម្មដំណាំនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និងប្រទេសអូស្ត្រាលី" និងគម្រោង ASEM/2006/130 "ការធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវផលិតកម្ម និងទីផ្សារដំណាំពោត និងសណ្តែកសៀងនៅភាគពាយព្យនៃប្រទេសកម្ពុជា និងផលិតកម្មដំណាំរដូវក្តៅ នៅភាគឥសាននៃប្រទេសអូស្ត្រាលី"។

អ្នកនិពន្ធ

អ្នកនិពន្ធសំខាន់ៗ

Ms Stephanie Belfield, កសិក្រវិទូ (HMAg, Moree, New South Wales [NSW])

Ms Christine Brown កសិក្រវិទូ Moree, NSW

លោកសាស្ត្រាចារ្យ Bob Martin អ្នកដឹកនាំប្រព័ន្ធកសិកម្ម (មជ្ឈមណ្ឌលកែឆ្នៃឧស្សាហកម្មដំបូង សាកលវិទ្យាល័យញូវអ៊ីងលែន)

អ្នកនិពន្ធផ្សេងៗទៀតដែលបានរួមចំណែក

លោកសាស្ត្រាចារ្យ Richard Bell អ្នកវិទ្យាសាស្ត្របរិស្ថាន (Murdoch University)

កញ្ញា ចាន់ ផលលឿន នាយករង វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា (CARDI)

Ms Natalie Elias អ្នកស្រាវជ្រាវកសិក្រសាស្ត្រ (អតីតកាលជាមជ្ឈមណ្ឌលកែឆ្នៃឧស្សាហ៍កម្មដំបូង NSW)

បណ្ឌិត Bob Farquharson សេដ្ឋកិច្ចវិទូ (សាកលវិទ្យាល័យ មែលបន)

លោក John Holland អតីតអ្នកស្រាវជ្រាវកសិក្រសាស្ត្រ (អតិតកាលជាមជ្ឈមណ្ឌលកែឆ្នៃឧស្សាហ៍កម្មដំបូង NSW)

លោក កែវ តីណាល់ មន្ត្រីគម្រោង ACIAR (មូលនិធិម៉ាដក្សច្ចលីភិត ខេត្តបាត់ដំបង)

លោក និន ចរិយា អ្នកបង្កាត់ពូជរុក្ខជាតិ (CARDI)

លោក ពៅ សីណាត វិស្វករកសិកម្ម (CARDI)

លោក ពិន តារា អតិតកសិក្រវិទូ ប្រព័ន្ធកសិកម្ម និងកសិក្រសាស្ត្រ (CARDI)

លោក ប៉ុល ចាន់ធី អ្នកបាណកសាស្ត្រ

លោក ហេង ស៊ាងឡាយ អ្នកបង្កាត់ពូជរុក្ខជាតិ (CARDI)

លោក ហ៊ិន សារិត អនុប្រធានដី និងទឹក (CARDI)

Ms Wendy Vance មន្ត្រីជំនាញ (Murdoch University)

Ms Fiona Scott សេដ្ឋកិច្ចវិទូប្រព័ន្ធកសិកម្ម (មជ្ឈមណ្ឌលឧស្សាហកម្មដំបូង NSW)

លោក ទូច វ៉ាន់ មន្ត្រីគម្រោង ACIAR (អង្គការយែរ ខេត្តប៉ៃលិន)

បណ្ឌិត សេង វ៉ាង ប្រធានដី និងទឹក (CARDI)

លោក អ៊ុង សុភាព អនុប្រធានប្រព័ន្ធកសិកម្ម (CARDI)

លោកសាស្ត្រាចារ្យ John Spriggs (វិទ្យាស្ថានអូស្ត្រាលី សម្រាប់និរន្តរ៍ភាពសហគមន៍ សាកលវិទ្យាល័យ កានប៊ឺរ៉ា)

ពាក្យបំព្រួញ និងអក្សរកាត់

ACIAR	មជ្ឈមណ្ឌលអូស្ត្រាលីសម្រាប់ការស្រាវជ្រាវកសិកម្មអន្តរជាតិ (អេស៊ីអាយអេអា- ACIAR)
Al	អាលុយមីញ៉ូម
Bt	*Bacillus thuringiensis*
CARDI	វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា
សម	សង់ទីម៉ែត្រ
ដើមរដូវ	ដើមរដូវវស្សា
Fe	ដែក
ហត	ហិចតា
IPM	វិធានការចម្រុះគ្រប់គ្រងកត្តាចង្រៃ
K	ប៉ូតាស្យូម
គក	គីឡូក្រាម
ម២	ម៉ែត្រការ៉េ
មម	មីលីម៉ែត្រ
Mo	ម៉ូលីបដែន
ចុងរដូវ	ចុងរដូវវស្សា
N	អាសូត
NPV	nucleopolyhedrovirus
P	ផូស្វ័រ
S	ស៊ុលហ្វួរ
ត	តោន
Zn	ស័ង្កសី

ដំណាំសណ្តែកសៀង

ដំណាំសណ្តែកសៀង

១ សេចក្ដីផ្ដើម

សណ្ដែកសៀង (*Glycine max*) គឺជាដំណាំឡេហ្គូម (legume) ត្រូពិចមួយ ដែលអាចដុះលូតលាស់បាននៅលើដីច្រើនប្រភេទក្រោមលក្ខខណ្ឌអាកាសធាតុផ្សេងៗជាច្រើន។ វាមានដើមកំណើតនៅអាស៊ីបូព៌ា និងដុះលូតលាស់ដំបូងនៅក្នុងព្រៃ នៅប្រទេសចិន ម៉ាន់ជូ ប្រទេសកូរ៉េ និងប្រទេសជប៉ុន។ សៀវភៅណែនាំនេះ ផ្ដល់ជាចំនុចសំខាន់ៗពីរបៀបដាំដុះសណ្ដែកសៀងប្រកបដោយជោគជ័យ នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ក្រោមលក្ខខណ្ឌតំបន់ខ្ពង់រាបពឹងផ្អែកលើទឹកភ្លៀង។

ផលិតកម្មសណ្ដែកសៀង នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា មានការកើនឡើងជាលំដាប់ចាប់តាំងពីឆ្នាំ១៩៨០ (រូប១) និងច្រើនជាង១០០០០០តោន ក្នុង១ឆ្នាំ នៅឆ្នាំ២០០៥។ តំបន់ដែលសំខាន់ក្នុងការផលិតកម្មសណ្ដែកសៀងនៅរយៈពេល៣០ឆ្នាំកន្លងមក គឺខេត្តកំពង់ចាម។ ក៏ប៉ុន្តែនៅរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំថ្មីៗកន្លងទៅនេះ ផលិតកម្មសណ្ដែកសៀងបានកើនឡើងនៅភាគពាយព្យប្រទេសកម្ពុជា ជាពិសេសក្នុងខេត្តបាត់ដំបង។ សណ្ដែកសៀងក៏បានដាំដុះផងដែរ នៅក្នុងខេត្តមួយចំនួនរួមមានខេត្តសៀមរាប ខេត្តកណ្ដាល និងខេត្តតាកែវ។

ជាទូទៅ សណ្ដែកសៀងត្រូវគេដាំដុះនៅចុងរដូវវស្សា ហើយដំណាំនេះសមស្របល្អក្នុងការដាំដុះបង្វិលជាមួយដំណាំពោតល្ង និងសណ្ដែកដី នៅតំបន់ខ្ពង់រាប។ ឫសរបស់ដំណាំឡេហ្គូម (legume) ដូចជាសណ្ដែកសៀង មានពកឫសបង្កើតដោយបាក់តេរីរ៉ៃហ្សូប្យូម (*Bradyrhizobium* spp.) ដែលទទួលបានអាសូតពីបរិយាកាស។ អាសូតនេះអាចស្រូបយកបានទាំងដំណាំសណ្ដែកសៀងនេះ និងដំណាំដាំដុះបន្ទាប់។ រ៉ៃហ្សូបៀ មិនមែនជានិច្ចកាលមានវត្តមាននៅក្នុងដីនោះទេ ហើយអាចត្រូវគេបន្ថែមជាមួយគ្រាប់ពូជដំណាំនៅពេលដាំដុះ (សូមអានផ្នែកទី៨)។

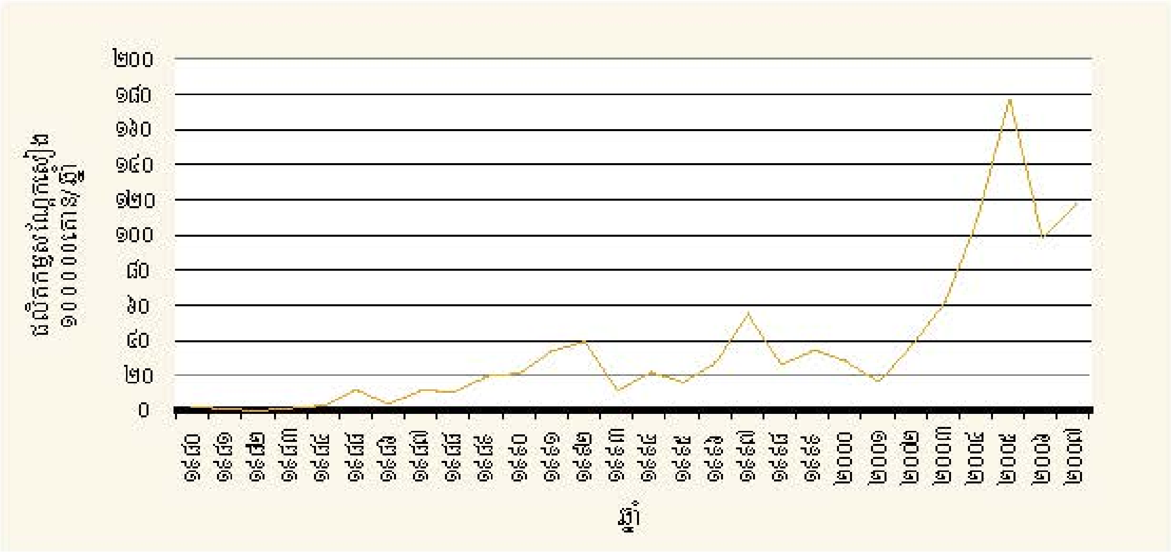

រូប១: ផលិតកម្មសណ្ដែកសៀងនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ឆ្នាំ១៩៨០-២០០៧